

**PERSEPSI PARA PELAJAR SEKOLAH MENENGAH
TERHADAP PERKHIDMATAN BIMBINGAN DAN
KAUNSELING: SATU KAJIAN PERBANDINGAN ANTARA
SEKOLAH DI BANDAR DAN DI LUAR BANDAR**

RASIMAH BINTI RAMDZAM

Latihan Ilmiah ini dikemukakan untuk memenuhi sebahagian daripada syarat-syarat pengijazahan Sarjanamuda Sains Sosial Dengan Kepujian Bidang Pengurusan Khidmat Sosial (SSS)

**FAKULTI SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK**

1997

PENGHARGAAN

Pertama sekali saya mengucapkan syukur ke hadrat Illahi kerana atas keizinanNya dapat saya menyiapkan thesis ini. Saya juga ingin merakamkan ucapan jutaan terima kasih kepada Dr Spencer Empading Sanggin atas segala tunjuk ajar yang beliau berikan selaku supervisor.

Ucapan penghargaan ini juga ditujukan kepada Bahagian Perancangan Pendidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kementerian Pendidikan Negeri Sarawak kerana memberi kebenaran untuk saya menjalankan kajian di sekolah.

Seterusnya ucapan terima kasih tidak terhingga kepada pihak sekolah SMK Muaratuang terutamanya kepada Tuan Pengetua, En Daniel Law, Penolong Kanan, Puan Aminah Hj Sapawi dan Guru Kaunseling, En. Fauzi. Begitu juga kepada pihak SMK Sg. Tapang khasnya kepada Tuan Pengetua, En. Pan Chee Fong, Guru Kanan Khas, Drs M Ibrahim (PKHEM) dan Guru Kaunseling, Puan Hasmah Yusof kerana memberi kerjasama yang erat kepada saya untuk menjalankan penyelidikan.

Sekalung penghargaan teristimewa buat kedua ibu bapa, Ramdzan Ahmad dan Raena Saad serta adik-adik tersayang (Chah, Jan, abang chik dan adik Intan) yang banyak memberi bantuan dan dorongan. Tidak dilupakan juga buat seisi keluarga yang memotivasikan diri ini untuk meneruskan pengajian.

Buat rakan-rakan seperjuangan Ina, Na, Dah, Noi, Lin, Tha, Nah, Siti dan Bani segala kenangan tetap terpahat dalam memori. Terima kasih atas erti persahabatan kita yang sebenar. Akhirnya buat semua *the pioneers* semoga maju jaya.

ABSTRAK

Kajian ini bertajuk Persepsi Para Pelajar terhadap Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling (PBK): Satu Kajian Perbandingan antara Sekolah di Bandar dan di Luar Bandar. Tujuan asas dalam kajian ini adalah untuk melihat apakah persepsi para pelajar sekolah di bandar dan di luar bandar terhadap PBK. Di samping itu, pengkaji juga melihat dari aspek sambutan para pelajar dan faktor-faktor yang mempengaruhi tindak balas pelajar terhadap PBK. Seramai 140 orang pelajar telah dipilih sebagai subjek kajian iaitu 70 orang pelajar di bandar dan 70 orang pelajar di luar bandar. Pemilihan subjek kajian adalah berdasarkan kaedah rawak mudah berlapis. Subjek dibahagikan kepada dua kategori iaitu pelajar sekolah menengah bawah dan pelajar sekolah menengah atas. Kemudahan SPSS 'software' (*Statistical Packages for Social Sciences*) digunakan untuk menganalisis data. Pengkaji menguji hipotesis dengan menggunakan ujian statistik *crosstab*, kolerasi pekali kontigensi (*correlation contingency-coefficient*) dan analisis frekuensi. Dapatan kajian menunjukkan para pelajar mempunyai persepsi yang sederhana positif terhadap PBK sama ada di bandar atau di luar bandar. Namun begitu, sambutan para pelajar terhadap PBK masih kurang menggalakkan. Kajian juga mendapati, amat sedikit pelajar yang bersedia untuk bertemu dengan guru kaunseling bagi membincangkan hal-hal akademik, kerjaya, masalah peribadi dan sebagainya. Faktor utama yang menghalang para pelajar menggunakan PBK amat berkait dengan masalah yang wujud dalam diri pelajar itu sendiri khasnya kesukaran untuk meluahkan masalah dan mengungkapkan idea-idea yang bernas. Walau bagaimanapun secara keseluruhannya telah terdapat tanggapan yang positif dalam diri pelajar terhadap PBK.

ABSTRACT

The title of this study is The Student's Perceptions towards Guidance and Counselling Services at Selected Schools. It was mainly undertaken in order to investigate perceptions towards the guidance and counselling (PBK) and to make a comparative analysis between an urban school and a rural school. In addition to this, the researcher also looked at aspects of student's participation and factors that influenced student's interactions with PBK. A total of 140 students which included 70 students from a rural school and another 70 students from an urban school were selected using random stratified sampling. The respondents were distributed into two categories specifically upper level secondary students and lower level secondary students. Data were analysed using computer programmes, SPSS (Statistical Packages for Social Sciences). The researcher identified the hypothesis using crosstab analysis, correlation contingency coefficient and frequency analysis. The research finding showed that the students have moderately positive perception towards PBK particularly both in selected schools. Nevertheless the acceptance of students towards PBK is still not encouraging. This study also found that, only a very few students were ready to met their counselling teachers to discuss academic matters, careers, personal problems or other issues. The main factor that prevented restrain them to from using the services fully were associated significantly with their inability to disclose their personal problem. However, there has been a generally positive feedback from the students toward PBK.

SENARAI JADUAL

Jadual 1: Subskala Item-Item Bahagian B

Jadual 2: Subskala Item-Item Persepsi Pelajar terhadap PBK

Jadual 3: Subskala Item-Item Faktor yang Mempengaruhi Tindak balas Pelajar terhadap PBK

Jadual 4: Pemarkatan Item-Item

Jadual 5: Subjek Kajian Mengikut Lokasi

Jadual 6: Bilangan Kajian Mengikut Bangsa

Jadual 7: Bilangan Subjek Mengikut Agama

Jadual 8: Bilangan Subjek Mengikut Tingkatan

Jadual 9: Bilangan Subjek Kajian Mengikut Jantina

Jadual 10: Persepsi Pelajar terhadap Bimbingan dan Kaunseling Pelajaran

Jadual 11: Persepsi Pelajar terhadap Program Bimbingan dan Kaunseling Peribadi Psikologi

Jadual 12: Persepsi Pelajar terhadap Program Bimbingan dan kaunseling Kerjaya

Jadual 13: Persepsi Pelajar terhadap Program Bimbingan dan Kaunseling Sosial

Jadual 14: Persepsi Pelajar terhadap Program Bimbingan dan Kaunseling Mencegah Penggunaan Dadah

Jadual 15: Persepsi Para Pelajar terhadap Guru Kaunseling

Jadual 16: Faktor-Faktor yang Dapat Menarik Minat Pelajar terhadap Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling

Jadual 17: Faktor-Faktor yang Menghalang Pelajar dari Menggunakan Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling yang ditawarkan di Sekolah

Jadual 18: Golongan yang selalu Dirujuk oleh Para Pelajar dalam Menghadapi Masalah

Jadual 19: Kesedaran Pelajar di Bandar dan di Luar Bandar terhadap Kewujudan Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling di Sekolah

Jadual 20: Kefahaman terhadap Peranan Guru Kaunseling Bagi Pelajar Sekolah di Bandar dan di Luar Bandar

Jadual 21: Pengetahuan Pelajar terhadap Program-Program di bawah Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling

Jadual 22: Sambutan Pelajar terhadap Aktiviti-Aktiviti di Bawah Program Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling

Jadual 23: Jenis Masalah dan Perbincangan yang Dirujuk Kepada Guru Kaunseling

Jadual 24: Pengetahuan Para Pelajar terhadap Pembimbing Rakan Sebaya

SENARAI GAMBARAJAH

Gambarajah 1: Proses dalam Bimbingan

Gambarajah 2: Gambaran Persepsi dalam Pendekatan Gestalt

SENARAI SINGKATAN

PENGHARGAAN..... ii

PBK - Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling..... iii

PRS - Pembimbing Rakan Sebaya..... iv

SENARAI JADUAL..... v

SENARAI GAMBAR AJAH..... vi

SENARAI SINGKATAN..... vii

DAFTAR ISI..... viii

PENGESAHAN..... ix

1. Pendahuluan..... 1

2. Latar Belakang Kajian..... 2

3. Latar Belakang Sekolah..... 3

4. Kenyataan Masalah..... 4

5. Objektif Kajian..... 5

6. Kepentingan Kajian..... 6

1.7 Definisi Operasional..... 7

1.8 Lokasi Kajian..... 8

1.9 Kesimpulan..... 10

DAFTAR II..... 15

SINGKATAN LITERATUR..... 17

2.1 Pendahuluan..... 17

2.2 Definisi Konsep..... 17

KANDUNGAN

PENGHARGAAN..... ii

ABSTRAK.....iii-iv

SENARAI JADUAL.....v

SENARAI GAMBARAJAH.....vii

SENARAI SINGKATAN.....viii

BAB I..... 1

PENGENALAN..... 1

1.1 Pendahuluan..... 1

1.2 Latar Belakang Kajian..... 1

1.3 Latar Belakang Sekolah..... 9

1.4 Kenyataan Masalah..... 11

1.5 Objektif Kajian..... 12

1.6 Kepentingan Kajian..... 13

1.7 Definasi Operasional..... 14

1.8 Limitasi Kajian..... 15

1.9 Kesimpulan..... 16

BAB II.....17

SOROTAN LITERATUR.....17

2.1 Pendahuluan..... 17

2.2 Definasi Konsep..... 17

2.3 Teori Kajian.....	24
2.4 Kajian Lepas.....	27
2.5 Hipotesis.....	31
2.6 Kesimpulan.....	32
BAB III.....	33
METODOLOGI PENYELIDIKAN.....	33
3.1 Pendahuluan.....	33
3.2 Rekabentuk Kajian.....	33
3.3 Penganalisisan Data.....	40
3.4 Kesimpulan.....	40
BAB IV.....	41
HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN.....	41
4.1 Pendahuluan.....	41
4.2 Ciri-Ciri Demografi.....	41
4.3 Persepsi Pelajar terhadap Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling (PBK).....	43
4.4 Faktor-Faktor yang Mempengaruhi Sambutan Para Pelajar di Bandar dan Luar Bandar terhadap Perkhidmtan Bimbingan dan Kaunseling.....	56
4.5 Kesianaan Para Pelajar untuk Berbincang apabila Menghadapi Masalah.....	63
4.6 Keputusan Ujian Hipotesis.....	65
4.7 Perbincangan.....	72

4.8 Kesimpulan.....	89
---------------------	----

PENGENALAN

BABV.....	90
------------------	-----------

KESIMPULAN DAN CADANGAN.....	90
-------------------------------------	-----------

5.1 Pendahuluan.....	90
----------------------	----

5.2 Rumusan Kajian.....	90
-------------------------	----

5.3 Cadangan untuk Perkhidmatan Bimbingan dan	
---	--

Kaunseling.....	92
-----------------	----

5.4 Cadangan Kajian.....	94
--------------------------	----

5.5 Kesimpulan.....	94
---------------------	----

LAMPIRAN.....	96
----------------------	-----------

BIBLIOGRAFI.....	108
-------------------------	------------

Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling (PBK) sebenarnya masih baru dan memerlukan proses akseptasi dari pihak dan pihak-pihak yang berkaitan bagi memastikan terdapat perkhidmatan yang ditawarkan di sekolah-sekolah seluruh Malaysia. Keadaan ini berbeza dengan Barat kerana perkhidmatan yang seperti ini sudah mencapai tahap profesional dan ia dilaksanakan oleh kaunselor-kaunselor terlatih. Dalam hal ini, Lloyd dan Aminah (1988) menyatakan Amosser menjadi pemangkin kepada kewujudan PBK di sekolah.

Walaupun bagaimanapun PBK telah mencapai perkembangan yang membanggakan melalui sejarah yang panjang. Sejarah perkembangan PBK ini boleh banyak diperincikan oleh beberapa tokoh kaunseling seperti Lloyd dan Aminah (1988), Mohd Mansor dan Siti Norhaini (1993) dan Co (1999).

BAB I

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pada bahagian ini pengkaji akan membincangkan beberapa perkara penting yang meliputi latar belakang kajian, latar belakang sekolah, kenyataan masalah, kepentingan kajian dan definasi operational. Penerangan pada bahagian pengenalan ini amat penting kerana ia dapat memandu kefahaman awal pengkaji terhadap skop kajian.

1.2 Latar Belakang Kajian

Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling (PBK) sebenarnya masih baru dan memerlukan proses mengubahsuai dasar dan pelaksanaan bagi memantapkan lagi perkhidmatan yang ditawarkan di sekolah-sekolah seluruh Malaysia. Keadaan ini berbeza dengan Barat kerana perkhidmatan yang diberi sudah mencapai tahap profesional dan ia dikendalikan oleh kaunselor-kaunselor terlatih. Dalam hal ini, Llyod dan Aminah (1988) mengatakan Amerika menjadi peneroka kepada kewujudan kaunseling di sekolah.

Walau bagaimanapun PBK telah mencapai perkembangan yang memberangsangkan melalui rentetan sejarah yang panjang. Sejarah perkembangan PBK di sekolah banyak diperbincangkan oleh beberapa tokoh kaunseling seperti Llyod dan Aminah (1988), Muhd Mansur dan Siti Nordinar (1993) dan Ee (1989).

Sebagaimana yang diperbincangkan oleh Llyod dan Aminah (1988), Muhd Mansur dan Siti Nordinar (1993) dan Ee (1989), PBK bermula apabila Kementerian Pendidikan Malaysia telah menjemput Russel K. Mackenzie dari Kanada (penasihat Rancangan Colombo) pada tahun 1963. Malaysia pada masa itu mendapat bantuan daripada *United Nations Education Scientific and Cultural Organization (UNESCO)*. Tugas Mackenzie ialah untuk melatih pengelola dan penolong dari beberapa buah negeri dan ibu pejabat.

Kursus dan penyelidikan ini diadakan dalam tempoh 1962-1963 dan kumpulan yang pertama ini berjaya menghasilkan beberapa risalah kecil antaranya *Perkhidmatan Panduan di Sekolah*, DBP 1966 dan *Guidance Services in School* 1968. Usaha yang dibuat ini lebih tertumpu kepada kewujudan perkhidmatan panduan. Berturutan dari itu, Kementerian Pendidikan telah menganjurkan satu seminar selama tiga hari di negeri Selangor, Pulau Pinang dan Kedah.

Surat Pekeliling Kp 5209 /30 (13) yang bertarikh 1 September 1968 juga telah dikeluarkan supaya semua Ketua Jabatan mengarahkan guru-guru besar di seluruh negeri menyediakan kemudahan untuk kelicinan tugas guru yang menjalankan perkhidmatan panduan pada masa itu (Abdul Latif, 1988).

Menurut Ee (1989), pada tahun 1969 satu langkah yang lebih serius dilakukan apabila 275 guru telah menjalani Kursus Pendedahan Bimbingan selama 6 hari di Maktab Perguruan Ilmu Khas, Cheras. Ia dilanjutkan lagi melalui Bengkel Panduan dan Kerjaya di Sekolah Menengah Bukit Bintang Petaling Jaya. Untuk memantapkan lagi perkhidmatan ini guru-guru besar daripada 26 sekolah berasrama dikehendaki mengikuti kursus pendedahan bimbingan dan kaunseling. Pada tahun ini jugalah Unit Panduan Pendidikan dan Kerjaya yang berada di bawah Bahagian Perancangan dan

Pendidikan ditukarkan ke Bahagian Sekolah-Sekolah. Pada peringkat awal ia lebih memberi penekanan kepada bimbingan dan kerjaya.

Oleh itu, tugas seorang guru yang memegang tanggungjawab ini lebih tertumpu kepada hal-hal yang berkait dengan kerjaya seperti memberi maklumat tentang kerjaya dan nasihat dalam pemilihan kos yang bersesuaian dengan cita-cita dan minat seseorang pelajar. Namun begitu, menurut Llyod dan Aminah (1988), pada tahun 1980 penekanan kepada khidmat bimbingan diluaskan kepada aktiviti-aktiviti seperti bimbingan dan kaunseling pendidikan, peribadi, sosio emosi dan pencegahan penyalahgunaan dadah.

Untuk menjamin hasrat ini dicapai dengan jayanya, pada tahun tersebut Maktab Ilmu Khas telah memulakan kursus kaunseling selama 1 tahun pada peringkat sijil. Universiti Pertanian Malaysia (UPM) pula telah memberi peluang kepada guru-guru lepasan ijazah, pegawai-pegawai penjara dan pusat pemulihan dadah dan pegawai kebajikan masyarakat menjalani kursus diploma kaunseling. Guru-guru siswazah ini seterusnya dilantik menjadi guru bimbingan dan kaunseling (Muhd Mansur dan Siti Nordinar, 1993).

Pada tahun 1982 pula kursus bimbingan dan kaunseling telah diadakan dalam musim cuti persekolahan selama lapan minggu bagi memantapkan lagi pengetahuan dan pengalaman guru-guru yang terlibat. UPM juga telah mengambil langkah inisiatif dengan mewujudkan Kursus Sarjana Muda Pendidikan (Bimbingan dan Kaunseling) selama 4 tahun untuk mengeluarkan guru kaunseling yang berijazah dalam bidang ini. Manakala Universiti Malaya (UM) dan Universiti Sains Malaysia (USM) pula telah bergiat cergas dengan mengadakan seminar dan bengkel kaunseling. Untuk mengukuhkan lagi PBK di sekolah Persatuan Kaunselor Malaysia (PERKAMA) dan

Malaysian Vocational and Guidance Association (MOVAGA) telah ditubuhkan (Llyod dan Aminah, 1992).

Sebenarnya pihak Kementerian Pendidikan mempunyai objektif yang mantap dalam menawarkan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling di sekolah. Menurut Ee (1991) terdapat beberapa objektif yang digariskan oleh Kementerian pendidikan bagi melaksanakan perkhidmatan bimbingan dan kaunseling sebagaimana yang tercatat dalam Buku Panduan Pelaksanaan Khidmat Bimbingan dan Kaunseling di Sekolah.

Objektif-objektif yang digariskan dapat dirumus sebagaimana di bawah:-

1. Menawarkan khidmat bentuk penyebaran dan pengayaan yang mencangkupi kesemua aspek perkembangan murid. Ia dapat dilaksanakan melalui penyediaan kemudahan dan pengalaman yang sejajar dengan kemampuan dan potensi murid.
2. Penyediaan khidmat pencegahan seperti penghindaran murid-murid dari melibatkan diri dengan masalah disiplin tingkah laku seperti penyalahgunaan dadah, tidak bersopan dan sebagainya.
3. Menjalankan perkhidmatan pemulihan contohnya memberi bantuan dalam mengatasi masalah dari segi akademik, sosioemosi dan kerjaya.

Menurut Abdul Latiff (1992), Ketua Unit Bimbingan dan kaunseling terdapat lima jenis program yang disediakan berhubung dengan PBK. Program-program tersebut ialah:-

i. Bimbingan dan Kaunseling Pelajaran

Perkhidmatan ini diwujudkan untuk membantu pelajar-pelajar yang menghadapi masalah berkaitan dengan akademik seperti pemahaman subjek, penyesuaian dengan tempat belajar dan sebagainya. Bimbingan dan kaunseling pelajaran juga diwujudkan

untuk membantu para pelajar memilih subjek mengikut kesesuaian dengan minat dan kebolehan terutamanya untuk peperiksaan SRP, SPM dan STPM.

Antara aktiviti yang dijalankan ialah pengenalan atau program orientasi, contohnya penerangan mengenai sistem pendidikan dan matlamat kokurikulum, sukatan pelajaran, kaedah belajar dan lain-lain. Aktiviti kedua yang dijalankan ialah penerangan pelajaran seperti membimbing para pelajar supaya mempunyai kesedaran awal terhadap pemilihan subjek berdasarkan cita-cita dan minat. Usaha untuk memberi pendedahan awal ini juga amat penting dalam mewujudkan sikap cintakan pelajaran.

Berkesinambungan daripada itu, program ini turut mempunyai tujuan untuk memberi maklumat berkenaan dengan peluang melanjutkan pelajaran di institusi-institusi pengajian tinggi di dalam dan luar negara. Pendedahan begini amat perlu supaya pelajar dapat membuat penentuan selepas mereka menamatkan alam persekolahan.

ii. Bimbingan dan Kaunseling Peribadi Psikologi dan Eemosi

Program bimbingan dan kaunseling peribadi psikologi dan emosi diwujudkan untuk membantu para pelajar yang menghadapi masalah peribadi. Antaranya ialah konflik dalaman, perasaan kecewa, rendah diri dan bosan dalam hidup. Biasanya masalah ini wujud berdasarkan ketidakmampuan seseorang individu itu untuk menyesuaikan diri dengan aspek perkembangan yang pantas. Oleh itu, mereka memerlukan khidmat kaunseling bagi membantu para pelajar ini menghadapi situasi yang menyulitkan.

Perkhidmatan kaunseling yang ditawarkan adalah dalam bentuk kaunseling individu dan kelompok. Ini semua adalah untuk menggalakkan

perkembangan konsep sendiri yang positif, aspek kognitif, afektif, psikososial, moral dan lain-lainnya. Perkhidmatan kaunseling yang ditawarkan ini adalah tertumpu kepada beberapa perkara dalam mendidik individu iaitu masalah kemerosotan akademik, kerjaya, peribadi, keluarga dan sebagainya.

iii. Bimbingan dan Kaunseling Kerjaya

Program ini lebih berkisar kepada nasihat tentang kerjaya di masa depan seseorang pelajar. Antara aktiviti yang dijalankan ialah pendedahan teknik dan persediaan kepada pelajar contohnya, cara memohon jawatan, menghadiri temuduga dan penyesuaian diri dengan alam pekerjaan. Pihak PBK di sekolah juga perlu menyediakan pelbagai maklumat mengenai bidang kerjaya yang meliputi vokasional, teknikal dan profesional.

Oleh itu, seseorang kaunselor bertanggungjawab untuk memberi panduan kepada pelajar dalam pemilihan kerjaya yang bersesuaian dengan minat dan cita-cita mereka. Kaunselor perlu memastikan syarat-syarat, jenis latihan dan pendidikan tertentu yang bersesuaian dengan sesuatu jenis pekerjaan.

iv. Bimbingan dan Kaunseling Sosial

Perkhidmatan kaunseling jenis ini diwujudkan untuk membantu para pelajar supaya dapat hidup bertoleransi khasnya dari kalangan pelbagai kaum. Antaranya ialah membantu individu untuk melibatkan diri dalam kelompok belajar, bermain dan hidup bertoleransi. Secara lebih jelas lagi ia membantu individu untuk memainkan peranan dalam kelompok dengan menerapkan aspek-aspek kepimpinan. Program bimbingan dan kaunseling sosial juga amat bertanggungjawab untuk membantu pelajar yang

memencilkan diri (*the isolate*) supaya mereka dapat bercampur gaul dan mengelakkan diri dari kumpulan liar.

v. *Bimbingan dan Kaunseling Mencegah penggunaan Dadah.*

Terdapat beberapa kegiatan berhubung dengan program ini seperti pencegahan awal dalam mengenalpasti individu yang bermasalah yang berkemungkinan boleh terlibat dengan gejala dadah. Ia juga menawarkan perkhidmatan sokongan terhadap para penagih awal yang berpeluang untuk pulih dengan mempraktikkan etika kaunseling iaitu kepercayaan dan kerahsiaan.

Selain itu, perkhidmatan rujukan juga dikendalikan di bawah program ini terutamanya menghubungi ibu bapa, pegawai kebajikan sekolah, kebajikan daerah atau peringkat negeri. Perkhidmatan susulan dan penyeliaan kepada para pelajar yang telah menjalani proses pemulihan dadah juga menjadi tanggungjawab pihak PBK.

Daripada penerangan terhadap program-program di atas, kita dapati PBK di sekolah mencakupi pelbagai aspek dari segi akademik, psikososial, kerjaya, emosi, pencegahan penyalahgunaan dadah dan sebagainya yang amat diperlukan oleh para pelajar khususnya di sekolah menengah. Ini kerana, para pelajar yang sedang menempuh alam remaja memerlukan bimbingan dan khidmat kaunseling dalam kehidupan mereka untuk memastikan kejayaan dapat dicapai.

Sebenarnya, sehingga kini pihak Kementerian Pendidikan sentiasa memandang serius dalam usaha meningkatkan kualiti yang diberikan oleh PBK. Contohnya, Kementerian Pendidikan sedang dalam rangka usaha untuk mewujudkan sekurang-kurangnya seorang kaunselor sepenuh masa bagi setiap sekolah. Guru kaunseling ini

akan memainkan peranan sebagai seorang kaunselor sepenuh masa dalam membimbing para pelajar berkait dengan akademik, psiko-sosial dan kesejahteraan mental, masalah pelajar, keluarga dan kerjaya. Menteri Pendidikan, Datuk Seri Najib Tun Razak berkata, Kementerian Pendidikan akan melaksanakan dengan segera Pekeliling Pentadbiran 3/67 (Pindaan 1982) sebagaimana yang dilaporkan oleh Mohd Fuad Razali (1996). Ia memungkinkan setiap sekolah mendapat guru kaunseling sepenuh masa.

Kementerian Pendidikan juga dijangka mampu menempatkan 2,303 guru bimbingan dan kaunseling sepenuh masa di seluruh negara. Menurut Menteri Pendidikan, penempatan itu akan dilakukan secara berperingkat-peringkat dengan dimulai oleh sekolah berasrama penuh (SBP). Peringkat kedua ialah sekolah menengah atas, diikuti dengan sekolah terkawal dan akhir sekali sekolah menengah harian. (Hassan Omar, 1996).

Pada peringkat permulaan setiap sekolah akan mendapat seorang guru kaunseling memandangkan kita tidak mempunyai tenaga yang mencukupi dalam bidang ini. Walau bagaimanapun sekolah Gred A dan B yang mempunyai pelajar seramai 750 ke atas atau terdapat lebih daripada 21 jumlah kelas akan menerima 2 orang guru kaunseling apabila tenaga kerja mencukupi dan stabil. Begitulah seriusnya pihak kementerian pendidikan dalam memastikan peningkatan kualiti PBK yang ditawarkan di peringkat sekolah khasnya sekolah menengah. Namun begitu, usaha ini tidak dapat dijayakan sepenuhnya sekiranya ia tidak mendapat kerjasama dari semua pihak.

Antara yang paling penting ialah perhatian dan tindak balas daripada para pelajar itu sendiri dalam penerimaan khidmat yang diberikan kepada mereka. Abdul Latiff (1988) ada menanyakan persoalan sebegini iaitu adakah pelajar melihat kaunselor sebagai individu yang bermakna dari segi pembelajaran setaraf dengan guru mata

pelajaran, ataupun kaunselor dianggap sebagai pembantu, atau penambah yang menjalankan aktiviti kurang penting di sekolah. Oleh itu, kita perlu memastikan tindak balas daripada para pelajar untuk merealisasikan kejayaan PBK.

1.3 Latar Belakang Sekolah

Terdapat dua buah sekolah yang terlibat dalam kajian ini iaitu Sekolah Menengah Kerajaan Sg Tapang dan Sekolah Menengah Kerajaan Muaratuang.

1.3.1 Sekolah Menengah Kerajaan (SMK) Sg. Tapang

SMK Sg Tapang telah ditubuhkan pada 5 Januari 1981 sebagai sekolah campuran gred C. Sekolah ini ditubuhkan bermula dengan tiga kelas (119 pelajar) dan menumpang buat sementara waktu di Sekolah Rendah Bantuan Sam Hap Hin di Bandar Batu Tujuh, Jln Penrissen. Pada 2 Januari 1982 SMK Sg. Tapang telah berpindah ke Km 13, Jln Penrissen, Kuching dengan 19 buah kelas dan 643 orang pelajar. Pada tahun 1986 SMK Sg. Tapang telah bertukar menjadi sekolah gred A akibat daripada kemajuan yang ditunjukkan dalam akademik dan kokurikulum. (Majalah Sekolah SMK Sg Tapang, 1995).

Pengetua SMK Sg. Tapang sekarang ialah En. Pan Chee Fong dan beliau dibantu oleh guru kanan khas iaitu Drs M Ibrahim Shah (PKHEM). Sementara itu, Unit Bimbingan dan kaunseling SMK Sg Tapang diketuai oleh Puan Hasmah Yusof. Pada tahun 1996 pelajarinya adalah seramai 2, 279 terdiri daripada 1099 pelajar lelaki dan 1180 pelajar perempuan.

Menurut guru kaunseling sekolah, Puan Hasmah Yusof, antara aktiviti di bawah PBK yang dijalankan di sekolah ini ialah:-

1. Program orientasi pelajar
2. Ceramah motivasi menuju ke arah kecemerlangan.
3. Kajian minat kerjaya.
4. Latihan dalam kumpulan (LDK).
5. Kursus kepimpinan.
6. Biografi kerjaya.
7. Lawatan.
8. Buku skrap

Lokasi sekolah ini terletak lebih kurang 500 m dari bandar Batu Tujoh dan 17 km dari pusat Bandaraya Kuching.

1.3.2 Sekolah Menengah Kerajaan (SMK) Muaratuang

SMK Muaratuang telah ditubuhkan pada tahun 1971 dengan menumpang di SMK Lumba Kuda. Pada tahun 1981 ia dipindahkan ke kawasan Kampung Merdang di Km 11 Jalan Dato' Mohammad Musa. Keluasan asas sekolah ini meliputi 36.61 ekar kesemuanya. Pengetua sekarang ialah En Daniel law dan Aminah Hj Sapawi bertindak sebagai penolong kiri. Pada tahun 1996 pelajarinya berjumlah 1616 terdiri daripada 821 pelajar lelaki dan 795 pelajar perempuan.

Terdapat banyak aktiviti kaunseling yang dijalankan meliputi ke semua program sebagaimana mengikut En. Fauzi, guru kaunseling di SMK Muaratuang . Antara aktiviti-aktiviti tersebut ialah:-

1. Program "Melentur Rebung" bagi pelajar tingkatan 1.
2. Orientasi bagi tingkatan 4.
3. Khidmat kaunseling yang terdiri daripada kaunseling individu, kelompok dan keluarga.
4. Inventori pemilihan kerjaya.
5. Pameran kerjaya.
6. Program pembimbing rakan sebaya.
7. Kempen dan pameran pencegahan dadah.
8. Lawatan.

Sekolah ini terletak di kawasan luar bandar iaitu 23 dari Bandaraya Kuching dan 10 km dari Pekan Kota Samarahan.

1.4 Kenyataan Masalah

Sememangnya tidak dapat dinafikan pelajar mempunyai pelbagai persepsi terhadap PBK yang dijalankan di sekolah masing-masing. Dalam hal ini persepsi para pelajar terhadap PBK dapat dilihat dari dua sudut iaitu positif dan negatif. Oleh itu pihak yang tertentu seperti Kementerian Pendidikan, Jabatan Pendidikan Negeri dan Daerah, sekolah, guru kaunseling dan guru-guru lain, ibu bapa, masyarakat dan para pelajar sendiri perlu mengambil langkah-langkah yang inisiatif dalam mempertingkatkan perkhidmatan ini.

Berturutan dengan itu, permasalahan kajian adalah untuk melihat apakah persepsi para pelajar terhadap PBK. Selain itu, pengkaji juga ingin melihat adakah terdapat perhubungan antara fenomena-fenomena tertentu khasnya dari segi

persekitaran iaitu bandar dan luar bandar dengan persepsi para pelajar terhadap PBK di sekolah mereka? Selain itu, faktor yang dapat mempengaruhi tindak balas pelajar terhadap PBK turut diberi perhatian dalam kajian ini.

Oleh itu, pengkaji akan menjalankan kajian untuk mengetahui apakah persepsi sebenar para pelajar dan terdapatkah perhubungan antara fenomena-fenomena tertentu khususnya dari segi asal para pelajar (bandar atau luar bandar) dengan persepsi para pelajar terhadap PBK di dua buah sekolah terpilih.

1.5 Objektif Kajian

Kajian ini bertujuan untuk melihat persepsi sebenar para pelajar sekolah menengah terhadap PBK. Penyelidikan dijalankan di SMK Muaratuang dan SMK Batu Lintang. Sebagaimana yang diketahui PBK diwujudkan untuk perkembangan sosial, emosi, akademik dan lain-lain terhadap para pelajar. Oleh itu, agak bersesuaian jika kita mendapat reaksi atau tindak balas sebenar dari pelajar terhadap PBK. Berturutan daripada itu, beberapa objektif yang khusus telah digariskan dalam kajian ini seperti di bawah:-

1. Untuk mengetahui tahap pengetahuan para pelajar sekolah bandar dan luar bandar terhadap perkhidmatan bimbingan dan kaunseling.
2. Untuk mendapat gambaran sebenar sambutan para pelajar sekolah bandar dan luar bandar terhadap perkhidmatan bimbingan dan kaunseling.
3. Untuk melihat samada wujud perbezaan persepsi antara pelajar sekolah bandar dan luar bandar terhadap Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling.

4. Untuk mengetahui apakah faktor-faktor yang mempengaruhi persepsi pelajar sekolah bandar dan luar bandar terhadap PBK.
5. Untuk mengetahui kesediaan para pelajar untuk berbincang samada dengan guru kaunseling, ibu bapa, kawan-kawan atau pihak lain apabila menghadapi masalah.

1.6 Kepentingan Kajian

Usaha utama yang cuba dilakukan dalam kajian ini ialah untuk melihat persepsi para pelajar sekolah menengah terhadap PBK di sekolah. Muhd Mansur dan Siti Nordinar (1993) mengatakan bahawa masyarakat mempunyai berbagai persepsi yang tersendiri terhadap seseorang kaunselor. Kebiasaannya persepsi ini dibina hasil daripada pengalaman mereka sendiri terhadap bidang kaunseling.

Para pelajar dipilih dalam mengkaji persepsi terhadap PBK di sekolah menengah kerana sebilangan besar golongan ini dikatakan kurang memberi sambutan terhadap perkhidmatan tersebut. Menurut kajian yang telah dilakukan oleh Roslan Said (1975), Awang Mat Ali (1978), Menon (1983) sebagaimana yang dibincangkan oleh Muhd Mansur (1993) mendapati bahawa sebilangan besar daripada pelajar masih tidak mengetahui peranan sebenar kaunseling. Ada di antara mereka menganggap perkhidmatan yang ditawarkan di sekolah tersebut tidak membawa sebarang faedah atau mendatangkan manfaat kepada mereka.

Titik tolak dari itu, kajian ini cuba mengenal pasti persepsi sebenar para pelajar terhadap PBK di sekolah. Hasil daripada kajian ini adalah diharapkan dapat memberi serba sedikit gambaran kepada pihak sekolah terutamanya kepada dua buah sekolah yang dipilih mengenai reaksi sebenar para pelajar terhadap perkhidmatan tersebut.